ఓం

నారాయణీయం దశకమ్ 15 - కపిలోపదేశం

పాఠ మూలం (తెలుగు శ్లోకాలు) — భాగం 1

మతిరిహ గుణసక్తా బంధకృత్తేష్వసక్తాత్
అమృతకృదుపరుంధే భక్తియోగస్తు సక్తిమ్ |
మహదనుగమలభ్యా భక్తిరేవాత్ర సాధ్యా
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 1 ॥

ప్రకృతిమహదహంకారాశ్చ మాత్రాశ్చ భూతాన్
అన్యపి హ్యదపి దశాక్షీ పూరుషః పంచవింశః |
ఇతి విదితవిభాగో ముచ్యతేఽసౌ ప్రకృత్యా
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 2 ॥

ప్రకృతిగతగుణౌఘైర్నాజ్యతే పూరుషోఽయం
యది తు సజతి తస్యాం తత్ గుణాస్తం భజేరన్ |
మదనుభజనతత్త్వాలోచనైః సాఽప్యపేయాత్
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 3 ॥

విమలమతిరుపాత్తైరాసనాద్యైర్మదంగం
గరుడసమధిరూఢం దివ్యభూషాయుధాంకమ్ |
రుచితులితతమాలం శీలయేతానువేలం
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 4 ॥

▸ యూట్యూబ్ పారాయణ లింక్ (YouTube Video Link): https://youtu.be/Ts7GbM_XEjo

ఓం

నారాయణీయం దశకమ్ 15 - కపిలోపదేశం

పాఠ మూలం (తెలుగు శ్లోకాలు) — భాగం 2

మమ గుణగణలీలాకర్ణనైః కీర్తనాద్యైః
మయి సురసరిదోఘప్రఖ్యచిత్తానువృత్తిః ।
భవతి పరమభక్తిః సా హి మృత్యోర్విజేత్రీ
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 5 ॥

అహహ బహులహింసాసంచితార్థైః కుటుంబం
ప్రతిదినమనుపుష్ణన్ స్త్రీజితో బాలలాలీ ।
విశతి హి గృహసక్తో యాతనాం మయ్యభక్తః
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 6 ॥

యువతిజఠరఖిన్నో జాతబోధోఽప్యకాండే
ప్రసవగలితబోధః పీడయోల్లంఘ్య బాల్యమ్ ।
పునరపి బత ముహ్యత్యేవ తారుణ్యకాలే
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 7 ॥

పితృసురగణయాజీ ధార్మికో యో గృహస్థః
స చ నిపతతి కాలే దక్షిణాధ్వోపగామీ ।
మయి నిహితమకామం కర్మ తూదక్పథార్థం
కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 8 ॥

▸ యూట్యూబ్ పారాయణ లింక్ (YouTube Video Link): https://youtu.be/Ts7GbM_XEjo

ॐ

నారాయణీయం దశకమ్ 15 - కపిలోపదేశం

పాఠ మూలం (తెలుగు శ్లోకాలు) — భాగం 3

ఇతి సువిదితవేద్యాం దేవ హే దేవహూతిం
కృతనుతిమనుగృహ్య త్వం గతో యోగిసంఘైః |
విమలమతిరథాఽసౌ భక్తియోగేన ముక్తా
త్వమపి జనహితార్థం వర్తసే ప్రాగుదీచ్యామ్ ॥ 9 ॥

పరమ కిము బహూక్త్యా త్వత్పదాంభోజభక్తిం
సకలభయవినేత్రీం సర్వకామోపనేత్రీమ్ |
వదసి ఖలు దృఢం త్వం తద్విధూయామయాన్ మే
గురుపవనపురేశ త్వయ్యుపాధత్స్వ భక్తిమ్ ॥ 10 ॥

ఇతి శ్రీమన్నారాయణీయే పంచదశ దశకమ్ సంపూర్ణమ్

▸ యూట్యూబ్ పారాయణ లింక్ (YouTube Video Link): https://youtu.be/Ts7GbM_XEjo

శ్రీ మాత్రే నమః | శ్రీ మహాగణాధిపతయేన్నమః
BHAKTHI UNLIMITED • SPEAKINGDATA.IN

ॐ

నారాయణీయం దశకమ్ 15 - కపిలోపదేశం

శ్లోకములు - తాత్పర్యము (భాగం 1)

**మతిరిహ గుణసక్తా బంధకృత్తేష్వసక్తాత్ అమృతకృదుపరుంధే భక్తియోగస్తు సక్తిమ్ |
మహదనుగమలభ్యా భక్తిరేవాత్ర సాధ్యా కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 1 ॥**

భావము: హే భగవాన్! కపిలరూపమున అవతరించిన నీవు దేవహూతికి ఉపదేశించితివి — విషయముల యందు ఆసక్తమైన మనస్సు బంధమునకు కారణమగును. అదే మనస్సు భగవంతుని యందు సక్తమైనచో మోక్షమును ప్రసాదించును. మహాత్ముల అనుగ్రహము చేత లభించు భక్తియోగమే ఇక్కడ సాధించదగినది.

ప్రకృతిమహదహంకారాశ్చ మాత్రాశ్చ భూతాన్ అన్యపి హృదపి దశాక్షీ పూరుషః పంచవింశః | ఇతి విదితవిభాగో ముచ్యతేఽసౌ ప్రకృత్యా కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 2 ॥

భావము: ప్రకృతి, మహత్తు, అహంకారము, పంచతన్మాత్రలు, పంచభూతములు, మనస్సు, దశేంద్రియములు అను 24 తత్త్వములకు అతీతుడైన 25వ తత్త్వము పరమాత్మయేనని గ్రహించిన వివేకి ప్రకృతి బంధముల నుండి విముక్తుడగును.

ప్రకృతిగతగుణౌఘైర్నాజ్యతే పూరుషోఽయం యది తు సజతి తస్యాం తత్ గుణాస్తం భజేరన్ | మదనుభజనతత్త్వాలోచనైః సాఽప్యపేయాత్ కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 3 ॥

భావము: ఆత్మ నిజానికి ప్రకృతి గుణములచే ప్రభావితం కాదు. కాని ప్రకృతితో తాదాత్మ్యం పొందినపుడు సంసార బంధము ఏర్పడును. నా భక్తి, ఆత్మతత్త్వ విచారణ ద్వారా ఆ విద్యాప్రకృతి తొలగిపోవును.

▸ యూట్యూబ్ పారాయణ లింక్ (YouTube Video Link): https://youtu.be/Ts7GbM_XEjo

శ్రీ మాత్రే నమః | శ్రీ మహాగణాధిపతయేన్నమః

BHAKTHI UNLIMITED • SPEAKINGDATA.IN

ఓం

నారాయణీయం దశకమ్ 15 - కపిలోపదేశం

శ్లోకములు - తాత్పర్యము (భాగం 2)

విమలమతిరుపాత్తైరాసనాద్యైర్మదంగం గరుడసమధిరూఢం దివ్యభూషాయుధాంకమ్ | రుచితులితతమాలం శీలయేతానువేలం కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 4 ॥

భావము: నిర్మలమైన మనస్సుతో, యమాసనాది యోగాంగముల ద్వారా గరుడవాహనుడవు, దివ్యభూషణాయుధధారివి అయిన నా మంగళరూపమును సదా ధ్యానించవలెనని బోధించితివి.

మమ గుణగణలీలాకర్ణనైః కీర్తనాద్యైః మయి సురసరిదోఘప్రఖ్యచిత్తానువృత్తిః | భవతి పరమభక్తిః సా హి మృత్యోర్విజేత్రీ కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 5 ॥

భావము: నా గుణలీలలను వినుట, సంకీర్తన చేయుట ద్వారా గంగానది ప్రవాహము వలె నిరంతరం నా వైపు సాగు చిత్తవృత్తియే పరమభక్తి. అది మృత్యువును జయించును.

అహహ బహులహింసాసంచితార్థైః కుటుంబం ప్రతిదినమనుపుష్ణన్ స్త్రీజితో బాలలాలీ | విశతి హి గృహసక్తో యాతనాం మయ్యభక్తః కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 6 ॥

భావము: హింసామార్గమున ఆర్జించిన ధనముతో కుటుంబమును పోషిస్తూ, గృహాసక్తుడై భగవద్భక్తి లేని మానవుడు ఘోరమైన యమయాతనలను పొందునని హెచ్చరించితివి.

▸ యూట్యూబ్ పారాయణ లింక్ (YouTube Video Link): https://youtu.be/Ts7GbM_XEjo

శ్రీ మాత్రే నమః | శ్రీ మహాగణాధిపతయేన్నమః

BHAKTHI UNLIMITED • SPEAKINGDATA.IN

ॐ

నారాయణీయం దశకమ్ 15 - కపిలోపదేశం

శ్లోకములు - తాత్పర్యము (భాగం 3)

యువతిజఠరఖిన్నో జాతబోధోఽప్యకాండే ప్రసవగలితబోధః పీడయోల్లంఘ్య బాల్యమ్ | పునరపి బత ముహ్యత్యేవ తారుణ్యకాలే కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 7 ॥

భావము: గర్భవాసమున జ్ఞానోదయమైనను, జననసమయమున ఆ జ్ఞానము నశించి, బాల్య యౌవనములలో మానవుడు మరల మోహములో పడిపోవునని వివరించితివి.

పితృసురగణయాజీ ధార్మికో యో గృహస్థః స చ నిపతతి కాలే దక్షిణాధ్వోపగామీ | మయి నిహితమకామం కర్మ తూదక్పథార్థం కపిలతనురితి త్వం దేవహూత్యై న్యగాదీః ॥ 8 ॥

భావము: కామ్యకర్మలు చేయు గృహస్థుడు పితృయాణాది మార్గముల స్వర్గము పొంది మరల పతనమవును. నిష్కామముగా నాకు అర్పించిన కర్మయే ఉత్తరాయణ మోక్షమార్గము నిచ్చును.

ఇతి సువిదితవేద్యాం దేవ హే దేవహూతిం కృతనుతిమనుగృహ్య త్వం గతో యోగిసంఘైః | విమలమతిరథాఽసౌ భక్తియోగేన ముక్తా త్వమపి జనహితార్థం వర్తసే ప్రాగుదీచ్యామ్ ॥ 9 ॥

భావము: ఈ విధంగా ఉపదేశించిన పిమ్మట దేవహూతి భక్తియోగముచే ముక్తి పొందినది. నీవు కూడా ఈశాన్య దిశలో తపోనిష్ఠుడవై లోకకల్యాణమునకు వేంచేసి యున్నావు.

పరమ కిము బహూక్త్యా త్వత్పదాంభోజభక్తిం సకలభయవినేత్రీం సర్వకామోపనేత్రీమ్ |
వదసి ఖలు దృఢం త్వం తద్విధూయామయాన్ మే గురుపవనపురేశ
త్వయ్యుపాధత్స్వ భక్తిమ్ || 10 ||

భావము: హే గురువాయూర్పురీశా! నీ పాదపద్మ భక్తియే సమస్త భయములను పోగొట్టి, సర్వాభీష్టములను నెరవేర్చునని స్పష్టముగా చెప్పితివి. నా రోగములను నివారించి నీ యందు దృఢభక్తిని ప్రసాదించుము.

▸ యూట్యూబ్ పారాయణ లింక్ (YouTube Video Link): https://youtu.be/Ts7GbM_XEjo

Sri Matre Namah | Sri Mahaganadhipataye Namah

BHAKTHI UNLIMITED • SPEAKINGDATA.IN

ॐ

Narayaneeyam Dashakam 15 - Kapilopadesam

English Transliteration & Meaning (Part 1)

Matiriha Guṇasaktā Bandhakṛtteṣvasaktāt
Amṛtakṛduparundhē Bhaktiyōgastusaktim |
Mahadanugamalabhyā Bhaktirēvātra Sādhyā
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 1 ||

Meaning: O Lord! In the incarnation of Lord Kapila, You instructed Mother Devahuti: A mind attached to worldly gunas leads to bondage, whereas a mind detached from them leads to liberation. Bhakti Yoga attained through holy company is the ultimate goal.

Prakṛtimahadahaṅkārāśca Mātrāśca Bhūtān
Anyapi Hṛdapi Daśākṣī Pūruṣaḥ Pañcaviṁśaḥ |
Iti Viditavibhāgō Mucyatē'sau Prakṛtyā
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 2 ||

Meaning: One who understands the distinction between the 24 principles of Nature (Prakriti, Mahat, Ahamkara, Indriyas, Tanmatras, Elements, Mind) and the 25th principle (Purusha / Supreme Soul) attains freedom from Maya.

Prakṛtigataguṇaughairnājyatē Pūruṣō'yaṁ
Yadi Tu Sajati Tasyāṁ Tat Guṇāstaṁ Bhajēran |
Madanubhajanatattvālōcanaiḥ Sā'pyapēyāt
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 3 ||

Meaning: The Soul is inherently untainted by Prakriti's gunas. However, attachment causes bondage. Through constant devotion and self-inquiry, this ignorance disappears.

ॐ

Narayaneeyam Dashakam 15 - Kapilopadesam

English Transliteration & Meaning (Part 2)

Vimalamatirupāttairāsanādyairmadaṅgaṁ
Garuḍasamadhirūḍhaṁ Divyabhūṣāyudhāṅkam |
Rucitulitatamālaṁ Śīlayētānuvēlaṁ
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 4 ||

Meaning: You taught that with a pure mind disciplined by Yogic postures, one should continuously meditate upon Your divine form seated on Garuda, decorated with celestial weapons and ornaments.

Mama Guṇagaṇalīlākarṇanaiḥ Kīrtanādyaiḥ
Mayi Surasaridōghaprakhyacittānuvṛttiḥ |
Bhavati Paramabhaktiḥ Sā Hi Mṛtyōrvijētrī
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 5 ||

Meaning: Hearing and singing My divine glories causes the mind to flow towards Me uninterruptedly like the holy Ganges. That supreme devotion conquers death itself.

Ahaha Bahulahimsāsañcitārthaiḥ Kuṭumbaṁ
Pratidinamanupuṣṇan Strījitō Bālalālī |
Viśati Hi Gṛhasaktō Yātanāṁ Mayyabhaktaḥ
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 6 ||

Meaning: Alas! A householder attached only to worldly pleasures, earning wealth by harmful means without devotion to Me, enters severe tribulations.

Yuvatijaṭharakhinnō Jātabōdhō'pyakāṇḍē
Prasavagalitabōdhaḥ Pīḍayōllaṅghya Bālyam |
Punarapi Bata Muhyatyēva Tāruṇyakālē
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 7 ||

Meaning: Suffering inside the womb, a soul gains temporary wisdom, but loses it during birth and gets delusionally enticed in youth once again.

ॐ

Narayaneeyam Dashakam 15 - Kapilopadesam

English Transliteration & Meaning (Part 3)

Pitṛsuragaṇayājī Dhārmikō Yō Gṛhasthaḥ
Sa Ca Nipatati Kālē Dakṣiṇādhvōpagāmī |
Mayi Nihitamakāmaṁ Karma Tūdaktpathārthaṁ
Kapilatanuriti Tvaṁ Dēvahūtyai Nyagādīḥ || 8 ||

Meaning: Householders performing rituals with desires travel the southern path (Pitriyana) and return to rebirth. Only selfless actions offered to Me lead to the northern path (Uttarayana) of liberation.

Iti Suviditavēdyāṁ Dēva Hē Dēvahūtiṁ
Kṛtanutimanugṛhya Tvaṁ Gatō Yōgisaṅghaiḥ |
Vimalamatirathā'sau Bhaktiyōgēna Muktā
Tvamapi Janahitārthaṁ Vartasē Prāgudīcyām || 9 ||

Meaning: Imparting this knowledge, You blessed Devahuti, who attained salvation through devotion. You reside in the northeastern region performing austerity for world welfare.

Parama Kimu Bahūktyā Tvatpadāmbhōjabhaktiṁ
Sakalabhayavinētrīṁ Sarvakāmōpanētrīm |
Vadasi Khalu Dṛḍhaṁ Tvaṁ Tadvidhūyāmayān Mē
Gurupavanapurēśa Tvayyupādhatsva Bhaktim || 10 ||

Meaning: O Lord of Guruvayur! Devotion to Your lotus feet destroys all fear and fulfills all noble desires. Cure all my ailments and grant me unwavering devotion unto You!